

Denumirea măsurii : Sprijin pentru tinerii fermieri

CODUL Măsurii : M8/ 2B / 2B

Tipul măsurii : INVESTIȚII
 SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

1.1. Justificarea alegerii măsurii și corelarea cu analiza SWOT

71,22% din suprafața teritoriului GAL are ca destinație agricultura (suprafețe arabile, pășunabile, fânețe, livezi și pepiniere), teritoriul având un caracter preponderent agricol; 90% din totalul populației are preocupări în agricultură din care mai puțin de o treime sunt tineri, gradul de îmbătrânire în rândul proprietarilor de ferme fiind ridicat, ceea ce generează un efect negativ asupra nivelului de dezvoltare, modernizare, competitivitate și asupra bunelor practici de mediu în cadrul fermelor.

Consultarea teritoriului relevă că fermele gestionate de fermierii în vârstă prezintă o slabă orientare spre piață, o slabă adoptare a tehnicilor și tehnologiilor moderne și implementarea standardelor comunitare; nevoia instalării tânărilor fermier în sectoare prioritare pentru teritoriu vegetal și zootehnic și nevoia de atenuare și adaptare la schimbările climatice prin utilizarea de resurse regenerabile, scăderea emisiilor de dioxid de carbon și conștientizarea efectelor negative ale abandonării terenurilor agricole asupra dezvoltării economice a zonelor rurale sunt aspecte ce au perspectivă limitată în rândul fermierilor mai în vârstă.

Analiza diagnostic identifică nevoia acută de reîntinerire a generațiilor de fermieri , în corelare cu concluziile analizei SWOT ce are în vedere punctele tari identificate la nivelul teritoriului (*Pondere mare a terenurilor agricole, posibilități de dezvoltare a sectorului vegetal- în special pomicol, suprafețe pășunabile și efective de animale considerabile ce favorizează zootehnia, tradiție locală în creșterea animalelor, pomicultură și apicultură, interes crescut al tinerilor pentru activitățile agricole ,etc*) și punctele slabe (*exodul tinerilor spre zonele urbane, rentabilitate scăzută a activităților agricole, fărâmițarea terenurilor, grad de echipare cu echipamente redus, preponderența exploatațiilor agricole sunt de subzistență, număr foarte mare de lucrători pe cont propriu și fără remunerație majoritar în acest sector, etc*).

1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg. (UE) nr. 1305/2013, art. 4, la care contribuie M8: Favorizarea competitivității agriculturii.

1.3. Obiectivele specifice ale măsurii M8:

Scopul sprijinului acordat prin M8 este încurajarea tinerilor fermieri de a se stabili în teritoriul GAL .

Obiectivele specifice ale măsurii M8 sunt:

-instalarea pentru prima dată a tinerilor fermieri, ca șefi/managerei ai unei exploatații agricole și creșterea numărului de fermieri care încep pentru prima dată o activitate agricolă în teritoriul GAL;

-creșterea competitivității sectorului agricol din teritoriul GAL, conformarea cu cerințele de protecție a mediului, igienă și bunăstarea animalelor și siguranța la locul de muncă;

1.4. Măsura M8 contribuie la prioritatea Uniunii Europene de dezvoltare rurală prevăzută la art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013: Prioritatea 2 - Creșterea viabilității

exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.

1.5. Măsura M8 corespunde obiectivelor art. 19 - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor, Titlul III: Sprijinul pentru dezvoltarea rurală al Reg. (UE) nr. 1305/2013.

1.6. Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2B - Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și în special a reînnoirii generațiilor, dintre cele prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

1.7. Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: *inovare, protecția mediului și de atenuarea schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea*, în conformitate cu art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

- *Inovare - sprijinul instalării tinerilor fermieri ca și manageri de exploatații agricole va facilita adoptarea de practici și procese inovative, datorită gradului mare de deschidere a acestora către produsele cunoașterii dar și a nivelului ridicat de pregătire și acces la informație al acestora. În același timp, accesul acestora la informații și cunoștințe noi, va facilita și procesul de diseminare a bunelor practici, procese sau idei inovative.*

- *Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea - Măsura va contribui la prevenirea abandonului terenurilor agricole, sprijinirea tinerilor fermieri pentru îndeplinirea statutului de fermier activ și facilitarea gestionării durabile a activităților agricole, inclusiv în ceea ce privește gestionarea deșeurilor sau a gunoierii de grajd și adaptarea culturilor la schimbările climatice.*

1.8. Complementaritatea cu alte măsuri din SDL:

Măsura este complementară cu Măsura 11 din cadrul SDL, în sensul că beneficiarii direcți ai Măsurii 8 vor fi beneficiarii direcți ai Măsurii 11 în scopul dobândirii de competențe și formare profesională.

1.9. Sinergia cu alte măsuri din SDL

Măsura M8 acționează sinergic cu Măsurile M9 și M10, astfel încât rezultatul lor sinergic să contribuie la realizarea Priorității 2 a SDL.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura 8 creează valoare adăugată la nivelul teritoriului prin impactul estimat al acesteia, în sensul că vizează încurajarea familiilor tinere de la nivelul teritoriului de a se stabili în teritoriul GAL, fapt care va contribui în mod pozitiv la economia teritoriului în general. În același timp, sprijinul acordat în cadrul acestei măsuri va conduce la îmbunătățirea managementului, la creșterea competitivității sectorului agricol local fapt care va susține procesul de modernizare, precum și conformitatea cu cerințele de protecție a mediului, igienă și bunăstarea animalelor și siguranța la locul de muncă. De asemenea, intervenția măsurii, bazată pe încurajarea tinerilor fermieri de a se instala pentru prima dată ca șefi/manageri de exploatație va stimula implicarea acestora în crearea și promovarea lanțurilor scurte de aprovizionare, și, prin urmare, competitivitatea acestora și creșterea gradului de orientare spre parteneriate locale durabile.

Măsura este **relevantă** în cadrul SDL deoarece contribuie la nevoile prioritare de dezvoltare ale teritoriului, așa cum au fost ele definite și identificate în analiza SWOT, în special la N11. Reîntinerirea generațiilor de fermieri;

3. Trimiteri la alte acte legislative

3.1. Legislație UE:

- R (UE) nr. 1307/2013 de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a R (CE) nr. 637/2008 al Consiliului și a R (CE) nr.73/2009 al Consiliului
- **Recomandarea 2003/361/CE** din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii
- R (CE) nr. 1242/2008 de stabilire a unei tipologii comunitare pentru exploatații agricole
- R (UE) nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului
- **Actul Delegat (UE) nr. 480/2014** de completare a R (UE) nr. 1303/2013
- R (UE) nr. 215/2014 al Comisiei de completare a R (UE) nr. 1303/2013

3.2. Legislație națională:

- **Legea nr. 346/2004** privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu modificările și completările ulterioare
- **Ordonanța de urgență nr. 44/2008** privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale cu modificările și completările ulterioare
- **Ordonanța Guvernului nr. 8/2013** pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale cu modificările și completările ulterioare
- **Ordonanța Guvernului nr. 129/2000** privind formarea profesională a adulților, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 375/2002, Ordonanța Guvernului nr.76/2004, cu modificările și completările ulterioare

3.3. Alte documente

- Prevederile din PNDR 2014-2020;
- Alte acte normative în vigoare aplicabile

Notă! Lista actelor normative enumerate mai sus are doar caracter orientativ, nefiind exhaustivă. Ea va fi completată cu reglementările legislației europene și naționale care vor apare pe durata implementării SDL, precum și cu documente specifice de la caz la caz.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

- Tânărul fermier așa cum este definit în art. 2 din R (UE) nr. 1305/2013*, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole;
- Persoană juridică cu mai mulți acționari unde un tânăr fermier, așa cum este definit în art. 2 din R (UE) nr. 1305/2013 se instalează și exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la riscurile financiare legate de exploatație și deține cel puțin 50+1 % din acțiuni.

**Art. 2 (1) n - „tânăr fermier“ înseamnă o persoană cu vârsta de până la 40 de ani la momentul depunerii cererii, care deține competențele și calificările profesionale adecvate și care se stabilește pentru prima dată într-o exploatație agricolă ca șef al respectivei exploatații.*

Din punct de vedere al beneficiarilor direcți , măsura analizată este complementară cu Măsura 11 din cadrul SDL, în sensul că tinerii fermieri, ca beneficiari direcți ai Măsurii 8 , sunt incluși în categoriile de beneficiari finali ai Măsurii 11, în scopul dobândirii de competențe și formare profesională.

5. Tip de sprijin (conform art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013)

Sprijin la instalare - sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru implementarea obiectivelor prevăzute în planul de afaceri pentru a facilita tânărului fermier începerea activităților agricole. Suma forfetară nu depășește limitele cuantumului stabilit în PNDR pentru aceleași tipuri de operațiuni la care se aplică acest tip de sprijin.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Tipurile de acțiuni eligibile/neeligibile au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.

Sprijinul se acordă în vederea facilitării stabilirii tânărului fermier în baza Planului de Afaceri (PA). Toate cheltuielile propuse în PA, inclusiv capitalul de lucru și activitățile relevante pentru implementarea corectă a PA aprobat pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

Investiții în active corporale : teren agricol, construcții, echipamente, utilaje, facilități de post-procesare, mijloace de producție, etc.

Acțiuni neeligibile: Nu se acceptă achiziționarea de utilaje sau echipamente second hand.

7. Condiții de eligibilitate

- **Condiții generale**

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria microîntreprinderilor și întreprinderilor mici.

- Solicitantul deține o exploatare agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între 12.000 și 30.000 S.O. (valoare producție standard).

- Solicitantul prezintă un Plan de Afaceri.

- Solicitantul deține competențe și aptitudini profesionale, îndeplinind cel puțin una dintre următoarele condiții:

- studii medii/superioare în domeniul agricol/veterinar/economie agrară;

- cunoștințe în domeniul agricol dobândite prin participarea la programe de instruire sau

- angajamentul de a dobândi competențele profesionale adecvate într-o perioadă de grație de maximum 36 de luni de la data adoptării deciziei individuale de acordare a ajutorului.

- Implementarea Planului de Afaceri trebuie să înceapă în termen de cel mult nouă luni de la data deciziei de acordare a sprijinului.

- Solicitantul se angajează să devină fermier activ în termen de maximum 18 luni de la data instalării.

Condiții specifice

- Toate investițiile propuse în cadrul Planului de Afaceri trebuie realizate în teritoriul LEADER aferent GAL.

- Solicitantul, așa cum este acesta definit mai sus, trebuie să facă dovada ca are domiciliul în cadrul teritoriului LEADER GAL, iar exploatarea agricolă deținută să se fie amplasată la nivelul teritoriului LEADER aferent GAL.

Alte angajamente

Înainte solicitării celei de-a doua tranșe de plată, solicitantul face dovada creșterii performanțelor economice ale exploatarei, prin comercializarea producției proprii în procent de minimum 20% din valoarea primei tranșe de plată (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri).

În cazul în care exploatarea agricolă vizează creșterea animalelor, planul de afaceri va prevedea în mod obligatoriu amenajări de gestionare a gunoiului de grajd, conform normelor de mediu (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri).

8. Criterii de selecție

8.1. Considerații generale

Procesul de selecție a beneficiarilor direcți constă în evaluarea și selecția proiectelor depuse în cadrul apelurilor de propuneri de proiecte lansate de GAL.

Criteriile de selecție vor fi stabilite astfel încât să fie adecvate specificului local, să fie în conformitate cu obiectivele prevăzute în SDL, iar sprijinul prin măsura M8 să fie canalizat către acele proiecte care corespund cu necesitățile identificate în teren, cu analiza SWOT și cu obiectivele stabilite în SDL (se va acorda prioritate acelor proiecte care aduc cea mai mare contribuție la atingerea obiectivelor și indicatorilor din SDL și care sunt depuse de solicitanți care dovedesc certe capacități de implementare a proiectelor).

8.2. Principiile de selecție

Principiile de selecție a beneficiarilor direcți ai măsurii M8 vor fi:

- Proiecte care au la bază comasarea exploatațiilor.
- Proiecte propuse pentru sectoare prioritare locale care vizează sectorul zootehnic/mixt (bovine, ovine și caprine, apicultură) și vegetal (pomicultură și/ producția de material săditor).
- Proiecte depuse de beneficiari eligibili care sunt parteneri în cadrul unor forme asociative .
- Proiecte care demonstrează un nivel ridicat de calitate al Planului de Afaceri propus prin comercializarea producției proprii în procent de peste 20% din valoarea primei tranșe de plată înainte solicitării cele de-a doua tranșe de plată.

8.3 Criteriile de selecție

Criteriile de selecție asociate principiilor de selecție menționate la punctul 8.2 vor fi definite ulterior în Ghidul solicitantului. De asemenea, criteriile de selecție vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii Europene în materie de dezvoltare rurală.

Nu au fost atribuite punctaje pentru *principiile și criteriile de selecție* prevăzute în SDL pentru măsura M8, având în vedere că pe parcursul implementării SDL, prioritizarea poate fi diferită în funcție de evoluția situației la nivel local.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de maxim trei ani (5 ani pentru sectorul pomicol) și este de:

- 30.000 de euro pentru exploatațiile între 12.000 S.O. și 17.999 S.O.
- 40.000 de euro pentru exploatațiile între 18.000 S.O. și 30.000 S.O..

Sprijinul pentru instalarea tinerilor fermieri se va acorda sub formă de primă în două tranșe, astfel:

- 75% din cuantumul sprijinului la încheierea deciziei de finanțare;
- 25% din cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a Planului de Afaceri, fără a depăși trei* ani de la încheierea deciziei de finanțare.

10. Indicatori de monitorizare

Indicatorii specifici domeniului de intervenție corespunzătorii măsurii M8 sunt:

- număr de exploatații agricole / beneficiari sprijiniți.